

**Sveriges hembygdsförbunds
riksstämma 2025**

Stämmohandlingar

Dagordning
Valberedningens förslag
Motioner och styrelsens svar
Styrelsens förslag
Information om årets verksamhet

Förslag till dagordning på SHF:s riksstämma 2025

1. Stämmans öppnande
2. Val av stämmofunktionärer
 - Ordförande och vice ordförande
 - Föredragande sekreterare
 - Protokollförare
 - Två protokolljusterare
 - Två rösträknare
3. Upprop av närvarande ombud och styrelseledamöter, fastställande av röstlängd
4. Fråga om stämmans stadgeenliga utlysande
5. Fastställande av dagordning
6. Årsredovisning, föredragning och godkännande av:
 - Verksamhetsberättelse
 - Årsredovisning
 - Revisorernas berättelse
 - Fastställande av resultat- och balansräkning
7. Fråga om ansvarsfrihet för SHF:s styrelses ledamöter för den tid som revisionen omfattat
8. Fastställande av arvoden och andra ersättningar till förbundsstyrelsen
9. Val av
 - Förbundsordförande för nästa verksamhetsår
 - Fem styrelseledamöter för de två nästkommande verksamhetsåren.
 - En förtroendevald revisor med en ersättare, för innevarande räkenskapsår
 - En auktoriserad revisor med en ersättare, för innevarande räkenskapsår
 - Valberedning om högst fem ledamöter, varav en utses till sammankallande
10. Behandling av inkomna motioner och styrelsens yttrande över dessa
11. Behandling av styrelsens förslag
12. Information om årets verksamhet
13. Avslutning

Valberedningens förslag

Sveriges Hembygdsförbunds riksstämman 2024 valde följande valberedning att utarbeta förslag till riksstämman 2025; Ingela Oxelgren, Åsbro, sammankallande, Gerhard Jansson, Åmål, Ingegerd Christiansson, Arlöv, Annakarin Olsson, Strömsund och Owe Norberg, Delsbo.

§ 8. Förslag till arvoden och kostnadsersättningar

Föreslås ändrade arvoden och ersättningar enligt nedan

Arvoden

- Förbundsordförande skall erhålla ett årligt arvode om två prisbasbelopp och de bägge vice ordförandena skall vardera erhålla ett halvt prisbasbelopp.
- Ledamot och övriga förtroendevalda som måste ta tjänstledigt med helt löneavdrag eller ta ut semester för att kunna delta i möten och dylikt, har rätt till ersättning för styrkt förlorad arbetsinkomst med upp till 3 000 kr per dag. Detta gäller även för annat av styrelsen beslutat uppdrag åt SHF.

Ersättningar

- Reseersättning i samband med förrättning för SHF skall utgå enligt billigaste och lämpligaste färd sätt
- Skattefria bilersättning utgår enligt Skatteverkets regler (25 kr/mil)
- Traktamente utgår vid förrättning för SHF enligt det statliga reglementet.
- ~~Ersättning för porto, telefon och dator utgår efter överenskommelse med SHF:s kansli i varje enskilt fall.~~
- ~~Ersättning för arbetslunch/måltid vid endagsförrättning kan utgå med 120 kronor.~~

§ 9. Val

Förslag till förbundsstyrelse 2025–2026

Val av förbundsordförande

Anna-Karin Andersson, Nyhammar Omval ett år

Val av ledamöter

Eva Kempff, Laknäs Tällberg Omval 2025–2027

Johan Brinck, Ängelholm Omval 2025–2027

Peter Backenfall, Herrljunga Omval 2025–2027

Peter Olausson, Värmlands Nysäter Omval 2025–2027

Trine Amundsen, Östersund Omval 2025–2027

Valda 2024–2026

Anita Lundin, Stockholm

Brith Fäldt, Svensbyn Piteå

Erik Åström, Bromma

Iréne Oskarsson, Gränna

Lars-Inge Stomberg, Jonsered

Förslag till revisorer på ett år

Auktoriserade revisorer

KPMG AB, org.nr. 556043-4465, ("KPMG"). Förutsatt att den planerade verksamhetsöverlåtelsen mellan KPMG och Bolaget 27210 AB KPMG Novo Revision, skatt och rådgivning i Sverige AB, org.nr. 559480-5169 ("KPMG Novo") sker, beslutar stämman att utse KPMG Novo till ny revisionsbyrå från och med dagen då transaktionen genomförs. Om Transaktionen inte genomförs ska nuvarande revisor kvarstå.

Förtroenderevisorer

Ordinarie: Karl Petersen, Stockholm	Omval
Ersättare: Conny Sandberg, Örebro	Omval

Personuppgifter

Styrelseledamöter

Anna-Karin Andersson, f. 1959. Nyhammar. Egenföretagare inom jord- och skogsbrukssektorn. Släkt- och bygdeforskare med utgivning av två böcker. 2:e vice ordförande i Dalarnas Hembygdsförbund och dess representant i ett antal av länsstyrelsens referensgrupper angående natur- och kulturmiljöer. Styrelseledamot i Dalarnas museum och ordförande i Grangärde Hembygdsförening. Ordförande i Gränge-Säfsnäs församlings kyrkoråd, ledamot av stiftsfullmäktige och stiftsstyrelsen i Västerås stift, samt ledamot av kyrkomötet. Styrelseledamot i SHF sedan 2014 och dess ordförande sedan 2021.

Anita Lundin är gift med Sigvard sedan lång tid tillbaka, två söner och tre härliga barnbarn. 40 års cheferfarenhet inom privat-, offentlig- och ideell verksamhet. Jag har en magisterexamen i praktisk kunskap, fil kand i statskunskap och men även ett antal akademiska poäng inom personal och pedagogik m.m. Ordförande i Stockholms Läns Hembygdsförbund sedan 2017 och har också haft politiska, kyrkliga och ideella förtroende uppdrag. Gett ut böcker om distansarbete, ledarskap, folkbildning och skolhistoria. Ledamot i Sveriges hembygdsförbund och adjungerad i Skärgårdsstiftelsens styrelse. Nämndeman i Förvaltningsrätten i Stockholm. Mitt engagemang handlar om att göra skillnad och inspirera andra!

Brith Fäldt, f. 1952. Svensbyn, Piteå. Socionom. Arbetat bl a vid Arbetsmarknadsverket med socialmedicinska funktionshinder och som skolkurator med elevhälsa. Ledamot i svenska kommunförbundets styrelse. Kommunförbundets representant i Europarådet med ansvar för ungdomsfrågor, utbildningsfrågor, turism kultur, media. Besökt många av Europarådets 38 medlemsländer kring frågor om mänskliga rättigheter, demokratiutveckling och rättstatlighet. Politiskt aktiv, bl a ordförande för samhällsbyggnadsnämnden i Piteå 2014–2022, där en arbetsuppgift var dialogmöten med Samebyar med anledning av vindkraftsparken i Markbygden. Aktiv i SHF-projektet *Ung Hembygdsambassadör* 2013–2016. Ordförande i Svensbyns hembygdsförening.

Erik Åström, f. 1951. Bromma. Museiman, arkeolog. Arbetat på Statens kulturråd bl a med museifrågor och frågor om bild och form från slutet 90-talet fram till pension. I samband med att den s k kultursamverkansmodellen introducerades i början av 2010-talet ingick Erik i den grupp på kulturrådet som fick ansvar för att utveckla statens samarbete och dialoger med regionerna. Tidigare verksam vid Stockholms läns museum från museets start 1983 i 14 år, de sista fem som museichef, samt före dess på Stockholms stadsmuseum först som arkeolog i fem år, därefter med museets samlingar. Tidigare ledamot i Svenska Arkivförbundets styrelse. Sitter i styrelsen för läns museernas samarbetsråd, insynsrådet till Statens konstråd. I SHF-styrelsen sedan 2021.

Eva Kempff, född 1949, Lalnäs Dalarna. Konst och kulturhistoriker med inriktning på svensk medeltid, Fil lic vid Stockholms universitet med avhandling om medeltida träskulpturer i Växjö stift. Har arbetat på Historiska Museet, , Konstvetenskapliga Institutionen, Stockholms universitet, Nationalmuseum samt inom auktionsvärlden på Beijers Dekorativa, Bruun-Rasmussen samt Bukowskis. Verkat som Besiktningsman för Svenska Handelskammaren. Tidigare styrelseledamot för Skånes Hembygdsförbund, sedan 2017 styrelseledamot SHF samt styrelseledamot i Dalarnas Hembygdsförbund.

Irene Oskarsson, f. 1965. Gränna. Vuxit upp med ett engagemang för historia och hembygd på Råssmarks Norrgård i Linderås socken Tranås kommun. Sedan 1990-talet politisk engagerad i Svenska kyrkan och kommun. Kommunstyrelseordförande i Aneby 1998–2002. Riksdagsledamot 2006–2014. Numera aktiv i kommun-och regionpolitik. Ledamot i kyrkomötet sedan 2009. Har genom åren haft olika uppdrag i föreningslivet och är sedan 2015 ordförande för Jönköpingsläns Hembygdsförbund. En av två ordförande för Hela Sverige ska Leva. 1:e vice ordförande i SHF och styrelseledamot sedan 2018.

Johan Brinck, f. 1952. Ängelholm. Bibliotekarie vid folkbibliotek i närmare 40 år, i Askersund och Ängelholm, med varierande tjänster (filial- och skolbibliotekarie, biblioteks- och kulturchef bibliotekschef, systembibliotekarie). Lektor för Bibliotekstjänst sedan över 40 år. Aktiv i Ängelholmsbygdens lokalhistoriska förening från 1988, ordförande sedan 2002. Föredragshållare och skribent. Styrelseledamot i Ängelholms hembygdsförening sedan 2018. Medlem i Skånes hembygdsförbunds styrelse sedan 2018. Ordf. i Ängelholms filmstudio och vice ordf. i föreningen Kultursällskapet i Ängelholm. Styrelseledamot SHF sedan 2023, och medlem i det lokalhistoriska rådet.

Lars-Inge Stomberg, f. 1958 i Jonsered. Utbildad EI- och teleingenjör. Verksam inom offentlig & privat näring. IT-ansvarig, försäljning- och marknadschef & VD. Egen företagare; IT & digital säkerhet. Politiska uppdrag deltid- & heltid 25 år. Vice ordf. i Folkvandvården i Västra Götaland 2007–2015, utvecklade en organisation av nio olika! Föreningsaktiv sedan tidigt. Ledamot i styrelsen för Hela Sverige ska leva GR, Bohusläns Museum, Jonsereds Hembygdsförening. Sedan 2023 förbundsordförande Bohusläns Hembygdsförbund. Ordf. Hembygd Väst. Sedan 2024 ledamot i SHF.

Peter Backenfall, f 1961, Herrljunga. F d poliskommissarie och f n yrkesverksam som verksamhetsstrateg inom räddningstjänstverksamhet. Studier inom kriminologi, historia och militärhistoria. Reservofficer. Ordförande i Herrljunga hembygdsförening som var årets hembygdsförening i Sverige 2018, ordförande i Västergötlands hembygdsförbunds. Intresserad av byggnadsvård, svensk militär historia och litteratur. Intendent vid Kullings kaptensboställes militärhistoriska samlingar. Medverkat i ett antal publikationer avseende hembygds-, polis- och militärhistoria. Styrelseledamot SHF sedan 2023 och 2:e vice ordförande sedan 2024.

Peter Olausson, f 1956. Värmlands Nysäter. Tidigare universitetslektor i historia vid Karlstads universitet, tidigare 1.arkivarie vid Värmlandsarkiv. Verksam i arbetsgrupper inom Sveriges Hembygdsförbund sedan 1980-talet (under 1990-talet i styrelsen). Medlem i Sveriges Författarförbund, ordförande i Värmlands Hembygdsförbund, Värmländska akademien, Föreningen Vikingaleden och Sockenkyrkonätverket. Lokalhistoria, släktforskning, arkivfrågor, skönlitteratur och landsbygdsutveckling hör till intresseområdena. Styrelseledamot i SHF sedan 2017

Trine Amundsen, f.1959. Östersund. Uppvuxen i Halden, Norge där intresset för historia grundades på närmsta lekplatsen; Fredrikstens fästning och genom släktens alla berättelser. Utbildad kemist, processledare enligt LOTS-modellen, ledarskap, kvalitetsledning och arbetsmiljö. Drygt 30 års erfarenhet av chefsbefattningar med fokus på de gröna näringarna och landsbygdsutveckling; inom mejeribranschen i Västergötland och Jämtland, som Regionchef för LRF Jämtland, och senast VD på Torsta AB. Gedigna erfarenheter av projektledning, företagsutveckling och regional utveckling på strategisk nivå. Ordförande i Heimbygda sedan 2018. Styrelseledamot i SHF sedan 2021.

Förtroenderevisorer:

Karl Petersen, ordinarie, f. 1949. Stockholm. Född i Danmark, uppvuxen i Skåne, murarexamen, yrkesverksam i Skåne, Värmland och sedan 1979 i Norrbotten. Först tjugo år inom Riksbyggen och HSB, sedan Luleå kommun, som fullmäktigeordförande och därefter kommunstyrelsens ordförande 2003–2013. Tidigare ordförande bl a för Norrbottens museum, kommunförbundet Norrbotten, Föreningsarkivet Norrbotten och Norrbottens Hembygdsförbund, samt styrelseledamot i Luleå Tekniska universitet, Konsthall Tornedalens vänner och Dansinitiativet. Stora Byggpriset i Norrbotten 2007, Uleåborgs stads Hedersmedalj 2013, Hedersdoktor vid Luleå tekn. Universitet år 2013.

Conny Sandberg, ersättare, f. 1951. Örebro. Före detta bankchef och företagsansvarig. Ordförande i Örebro läns Hembygdsförbund 2003–2014 och numera ledamot. Ledamot i länskommittén Sveriges Nationaldag och Partsgemensamt forum 2017. Ledamot i styrelsen för Arkivcentrum Örebro län och ordförande för Lokalhistoriska Sällskapet Örebro län. Tidigare 1:e vice ordförande i SHF och styrelseledamot 2014–2024.

§ 10. Motioner och svar

Uppföljning av tidigare motionsbeslut: Motion om förmånligt avtal för Swish

Stämman 2023 beslutade ge SHF i uppdrag att utreda möjligheter och förhandla med banker om lägre avgifter för föreningarnas Swish-användning. SHF från hösten 2023 och under våren 2024 undersökt möjligheterna att teckna ett ramavtal med någon av storbankerna. Styrelsen konstaterar att det av olika skäl inte visat sig möjligt och rekommenderar föreningarna att förhandla med sina lokala sparbanker för att få ned priserna för Swish-tjänster.

Motioner till riksstämman 2025

1. Motion ang. medlemsavgiftens storlek

Hässelby Hembygdsförening, Stockholm

Ekonomi är för många föreningar en av de största utmaningarna. Vi ser hur kostnaderna ökar för lokaler, el, vatten, underhåll, tryckkostnader, porton m.m. Och Hembygdsförbundet höjer medlemsavgiften. Att hålla koll på kostnaderna är livsviktigt. Det duger inte att höja medlemsavgifterna för att kompensera. För oss är risken för medlemstapp överhängande.

Vi går kontinuerligt igenom våra kostnader och våra avtal. En av våra stora poster är medlemsavgifterna till Hembygdsförbundet som utgör ca 8 procent av vår omsättning och 18 procent av våra medlemsavgifter. Där tycker vi, som en av de större föreningarna, att vi betalar förhållandevis mycket, ca 23 000 kr, jämfört med mindre föreningar. Och får samma för pengarna. Det finns ju en gräns vid 1 000 medlemmar där avgift inte utgår för överstigande antal.

Vi föreslår att:

- Avgiften för familjemedlemmar halveras
- Gränsen sänks till t ex 500 medlemmar eller att avgiften halveras för medlemmar överstigande t ex 400.

Lennart Hannéll, ordförande.

Stockholms läns hembygdsförbund yttrande

Stockholms läns hembygdsförbund har tidigare uppmärksammat de generellt ökande kostnaderna för de lokala hembygdsföreningarna. Det innebär, vilket framkommit i länsförbundets dialog med lokalföreningar, att dessa arbetar intensivt med att ha en budget i balans. Länsförbundet har redan förlorat en större förening som medlem.

Sättet att uttaxera medlemskap i hembygdsrörelsen kan utformas på olika sätt. Huruvida nyttan för en lokalförening av medlemskap i hembygdsförbundet skulle variera med det individuella medlemskapet i en lokalförening och stöttande medlemskap av typen familjemedlem kan ifrågasättas. I princip är det ju lokalföreningen som är medlem i förbundet.

Redan idag finns ett tak för hur många medlemmar en lokalförening har att betala avgift för till riksförbund och länsförbund. Därmed finns redan en accept för att begränsa uttaxeringen. Hässelby Hembygdsförening föreslår i sin motion en förändring.

Stockholms läns hembygdsförbund stödjer motionen och hemställer att riksförbundets årsstämma ser över nuvarande modell för beräkning av medlemsavgiften för lokalföreningarna till riksförbund och länsförbund, exempelvis genom en sänkning av maxtaket.

Stockholms läns hembygdsförbund

2. Motion om rabatterad medlemsavgift för nya föreningar

Kronobergs hembygdsförbund

Vår hembygdsrörelse behöver växa och än finns föreningar, både mer traditionella hembygdsföreningar såväl som andra kulturarvsföreningar, som står utanför vår organisation men som skulle kunna vara medlemmar i vår organisation.

För en förening som överväger medlemskap i vår organisation kan medlemsavgiften betaga lusten. Eftersom vi vill få fler medlemmar är det fördelaktigt om vi på något sätt kan "sockra" möjligheten att bli medlem hos oss, ett sätt är att erbjuda ekonomiska incitament. Naturligtvis måste vi ta ut en skälig medlemsavgift för våra medlemsföreningar, men ett sätt att locka fler föreningar vore att låta de föreningar som blir anslutna i slutet av året att få en rabatt av medlemsavgiften (blivande 23-kronan) med motiveringen att det inte är mycket kvar av innevarande år, och att full medlemsavgift i stället tas ut först nästkommande år.

Vi yrkar därför att:

- Sveriges hembygdsförbund utformar en engångsrabatt av medlemsavgiften för föreningar som blir anslutna till vår organisation under årets sista kvartal.

Styrelsen för Kronobergs läns hembygdsförbund

Styrelsens svar på motioner 1 och 2

Styrelsen uppfattar att det som anförs i motionen 1 och 2 samt länsförbundets yttrande på motion 1, bygger på synen att avgiften till SHF är en föreningsavgift och inte en avgift som den enskilde medlemmen erlägger för medlemskapet. I SHF:s stadgar (§ 5.3) framgår tydligt att varje medlem i en lokal förening också är medlem i SHF. Avgiften till SHF har också från början beräknats på antalet medlemmar i föreningen. Ett uttryck för den enskilde medlemmens medlemskap i SHF är även rätten att ställa motion till riksstämman (§ 9.3), något som två medlemmar valt att göra till årets stämma.

Ett synsätt där man ser avgiften som en föreningsavgift innebär att SHF ska ses som en paraplyorganisation och inte som en folkrörelseorganisation där alla medlemmar ges inflytande. Nuvarande avgiftsmodell kan då uppfattas som en beskattning av föreningen, i stället för en vidareförmedling av medlemmars avgifter till riks- och regionala förbund. Den diskussion som fördes inför beslutet att höja avgiften på förra årets riksstämma blottlade det olyckliga i att man kan anlägga helt skilda synsätt på organisationens uppbyggnad, vilket var en av flera anledningar till att styrelsen såg

behov av den organisationsöversyn som nu pågår och som bör leda till beslut som klarar ut dessa frågetecken.

Styrelsen konstaterar att det tak som redan finns för stora föreningar, liksom lägsta avgift för små föreningar, är avsteg från principen om alla medlemmars demokratiska rättigheter och skyldigheter, och något som också behöver diskuteras i organisationsöversynen.

Beträffande yrkandet i motion 1 att avgiften för familjemedlemskap ska halveras, konstaterar styrelsen att SHF i dag debiterar familjemedlemskap som två medlemskap oavsett hur den lokala föreningen definierar medlemskapet och hur många familjemedlemmar som omfattas. En halvering av avgiften skulle då i praktiken medföra att familjemedlemskap förlorar sin betydelse.

Sammantaget anser styrelsen att det är viktigt att avvakta resultaten av översynen innan nya beslut tas gällande medlemsavgiftens utformning. Ytterst behöver hembygdsrörelsen reda ut om Sveriges hembygdsförbund ska vara en paraplyorganisation som verkar nationellt som stödorgan för regionala och lokala föreningar eller en folkrörelseuppbyggd medlemsorganisation i flera nivåer där varje medlem har såväl rättigheter som skyldigheter. Detta blir då vägledande för hur vi ska se på medlemsavgiften.

Med nuvarande avgiftsmodell rekommenderas föreningar att se avgiften till riksförbund och regionalt förbund som en del av medlemmens avgift till föreningen och därför inte redovisa den delen som en intäkt i föreningen. Det är då korrekt att boka avgiften till riks och regionalt förbund på ett skuldkonto i bokföringen, en skuld som löses när föreningen betalar fakturan från det regionala förbundet. Avgiften till riks- och regionala förbund bokförs därmed inte som en utgift för föreningen.

Styrelsen föreslår stämman

- att motionerna ska anses besvarade.

3. Motion ang tidningen Bygd och natur

Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening

Många saknar denna tidning. Journalisten Jenny Damberg gjorde en utmärkt tidning som direkt nådde alla läsare genom brevlådan och dessutom många fler vid kaffeborden och i andra sammanhang. Dessutom hade tidningen eller magasinet ett bra format i A4 och en trevlig grafisk form och layout.

De sista två numren av den tryckta tidningen var mycket läsvärda och väl disponerade. Vi vet att många eller rent av de flesta medlemmar och andra hembygdsintresserade inte läser den digitala versionen. I alla fall inte i Västmanland.

Mot bakgrund av vad vår snabbenkät lett fram till under hösten 2024, när vi träffat våra hembygdsföreningar runt om i länet och frågat dem om tidningen, anser vi på goda grunder att denna för hembygdsrörelsen värdefulla tidning skall tryckas för distribution i vårt land. Den förenar rörelsen, ökar vi-känslan och sprider kunskap om vår verksamhet. Den är något att vara stolt över!

Självfallet innebär detta kostnader för tryckning och distribution. Idag får våra medlemmar förmåner i form av försäkring och hemsida med mera. Det är bra, men inget som nödvändigtvis uppfattas av de enskilda medlemmarna. En tryckt tidning kan alla ta del av. Den ger känslan av att få något tillbaka för medlemsavgiften, en orsak att vara kvar i rörelsen.

Vi yrkar därför att

- Sveriges hembygdsförbund arbetar för att vi återigen erhåller tidningen Bygd och natur i våra brevlådor runt om i Sverige.

Caroline Persson Johansson, ordförande

Styrelsens svar

Bygd och natur är en tidskrift som förbundet av flera skäl kan känna stolthet över. Beslutet att övergå från tryckt till digital nättidning var både svårt och lätt. Svårt, därför att vi därmed bröt mot en periodisk utgivning som pågått ända sedan 1921. Lätt, eftersom de höga kostnaderna för tidskriften inte längre gick att motivera. Utöver kostnader för tryck och distribution tillkom kostnaden för det administrativa arbetet med prenumerationerna, ett arbete motsvarande en halvtidstjänst och en årlig kostnad på ca 350 000 kronor. 2023 kostade tidskriften därmed nära 1,4 miljoner kronor medan intäkter från prenumerationer och annonser understeg 200 000 kr. Trots att SHF vid flera tillfällen genom åren gjort satsningar för att få fler prenumeranter blev de aldrig fler än drygt 10 000 och flertalet var gratisprenumerationer eftersom varje förening hade rätt till 5 friex (en förmån som alla föreningar inte nyttjade). Trots att innehållet i tidningen länge har vänt sig brett till både medlemmar och allmänhet med intresse för hembygdsfrågor finns en seglivad föreställning om att Bygd och natur är en "styrelsetidning". Vi uppfattar också att de regionala förbundens primära intresse var att sprida sina egna skrifter framför Bygd och natur.

Styrelsen kan inte se att en nettokostnad på 1,2 miljoner för 10 000 prenumeranter i en medlemskår med 390 000 medlemskap går att motivera. I synnerhet när SHF:s tidskrift i praktiken konkurrerar med såväl lokala som regionala tidskrifter inom hembygdsrörelsen.

Styrelsen vill uppmana regionala förbund att hjälpa till att sprida nättidningen Bygd och natur till medlemmar och omvärld och se tidningen som en gemensam angelägenhet för hela hembygdsrörelsen. Jenny Damberg gör fortfarande en tidning av hög kvalitet men nu till en årlig kostnad om 400 000 kr – en tredjedel av kostnaderna för den tryckta tidskriften. En nättidning ger helt andra möjligheter till spridning genom att man kan länka till innehållet och dela i sociala medier till nya målgrupper. Vi påminner också om att förbundet utvecklat andra kanaler för information och kommunikation som månatligt nyhetsbrev och sidor på sociala medier som Facebook, Instagram och Youtube.

Styrelsen föreslår stämman

- *avslag på motionen.*

4. Motion ang. sammanslagning med Bygdegårdarnas riksförbund

Håkan Johansson, medlem i Forshälla, Ödsmåls och Svarteborgs hembygdsföreningar

I ett av förbundets utskick står det "vi vet att många föreningar brottas med utmaningen att få medlemmar att engagera sig". Detta kommer med stor sannolikhet att accelerera. Det är stora svårigheter att engagera personer i de flesta föreningar. Många av våra föreningar ligger på landsbygden där det ofta finns en bygdegård. Jag tycker att bygdegårdsföreningen är en förening som ligger närmast oss. De står för liknade värderingar om att värna bygden, lokal gemenskap och vikten av att ha en plats att träffas på. Det går väl lika bra att ha de flesta av våra aktiviteter i en bygdegård? "Nej det går det inte" kommer någon att tänka när man läser detta. Att många av oss har unika byggnader som är värda att bevara är helt riktigt, men vad kostar det att dricka kaffe och ha möten två gånger i månaden i el uppvärmning om året? Det blir en ohyggligt dyr kaffekopp.

I vår hembygdegård sitter många med jackor på för vi har det kallt. Jag är en av dem. Finns det en byggnad i närheten som är bättre än vår? Varför inte ha mötena där på vintern?

Tillsammans blir vi starkare och vi kommer att finnas kvar lokalt mycket längre om vi går samman med bygdegården. Sedan är det upp till varje förening att bestämma när den dagen kommer. På bygdegårdarnas förbundsstämma behandlades en motion om att deras stadgar skulle vara samma som våra, för att detta har redan börjat hända: man vill ha en styrelse i två föreningar/ eller slå ihop dem till en förening.

Jag yrkar

- att Sveriges hembygdsförbund tar kontakt med bygdegårdarnas riksförbund för samtal angående framtida sammanslagning

*Håkan Johansson
Ljungskile 11/3 2025*

5. Motion ang. närmande mellan Sveriges hembygdsförbund, SHF, och Bygdegårdarnas riksförbund, BRF

Anders Källner, medlem i Marbäcks hembygdsförening, Aneby

Organisationerna SHF och BRF verkar i många delar med likartade frågor, må vara med något olika infallsvinklar. Åtskilliga hembygdsföreningar har också en hembygdsgård som man vill använda och förvalta på bästa sätt. BRF:s nyckelord om t.ex. ledarskap, ekonomi, byggnation och underhåll, försäkringsfrågor, kulturverksamhet uppfattar jag kan vara SHF:s egna.

En samordning av organisationerna skulle kunna ge samlad kraft för utveckling av såväl kulturhistoria som framtidsfrågor i både stad, samhälle som landsbygd. Stordriftsfördelar i utveckling av kommunikation och in i den digitala världen kan uppnås. Ett kansli och en organisationsförvaltning torde dra mindre resurser än två. En samlad verksamhet kan vara en starkare part i förhandlingar med myndigheter och andra organisationer.

Förslag att Riksstämman ger styrelsen i uppdrag

- att utreda ett närmande mellan Sveriges Hembygdsförbund och Bygdegårdarnas Riksförbund, för att se om ett samgående skulle ha väsentliga fördelar för helheten.

Styrelsens svar på motioner 4 och 5

Sveriges hembygdsförbund och Bygdegårdarnas riksförbund har mycket gemensamt. Båda förbunden organiserar ett lokalt föreningsliv med tonvikt på landsbygder. Våra föreningar förvaltar en stor mängd lokaler som är viktiga mötesplatser för lokalt förenings- och kulturliv. Vi delar också utmaningar med stigande lokalkostnader och svårigheterna att rekrytera ideella krafter för att driva föreningarna. Förbunden har sedan länge en relation i arbetet med försäkringsavtal där vi båda tecknat avtal med Länsförsäkringar i Halland och anlitar företaget Föreningsförsäkringar i Halland för att administrera och informera om försäkringslösningarna. Sedan en tid tillbaka har vi regelbundna samtal om andra frågor gällande ideell fastighetsförvaltning. Bygdegårdarna har också tagit vällovliga initiativ i frågan om ett stärkt civilt försvar på landsbygd och bjudit in SHF och andra organisationer till samtal.

Det finns dock även saker som skiljer oss åt. Hembygdsrörelsens ändamål är att bevara och sprida kunskap om kulturarv och kulturmiljöns värden. Vi har också många föreningar som inte äger sina hembygdsgårdar och ett stort antal föreningar som inte äger några byggnader alls. Vi uppfattar att bygdegårdsföreningen vilar helt på bygdegården som en allmän samlingslokal, medan många hembygdsgårdar inte är lämpliga som allmänna samlingslokaler på grund av de hänsyn som följer av byggnadernas kulturhistoriska värden.

De ovan beskrivna skillnaderna oss emellan ska dock inte uppfattas som några avgörande hinder för ett närmare samarbete. Lokalt finns flera exempel där man antingen slagit ihop föreningarna och bildat

sockenföreningar, eller att man samordnar föreningarna under en gemensam styrelse för att därmed hushålla med de ideella resurserna. Det finns också exempel på regionalt samarbete.

Sammantaget anser styrelsen att det finns många goda skäl till ett fortsatt samarbete på alla nivåer, såväl nationellt som regionalt och lokalt.

Styrelsen föreslår stämman

- att med svaret ovan anse både motion 3 och 4 besvarade.

§ 11. Styrelsens förslag

1. Förslag till medlemsavgifter från 2027

Styrelsen förslår stämman

1. att medlemsavgiften till riksförbundet fastställs till 23 kronor per medlem och år för medlemmar i föreningar anslutna till regionala hembygdsförbund enligt § 4.2 i stadgarna. Föreningen debiteras sina medlemmars avgifter i förskott efter redovisat medlemsantal per den 1 januari 2027.
2. att en förening betalar minst 500 kronor i årsavgift. Detta för att täcka kostnader för obligatorisk grundförsäkring och tillgång till Hembygdsportalen.
3. att föreningar med fler än 1 000 medlemmar är befriade från avgift för överstigande antal
4. att årsavgiften för stödjande medlemsföreningar enligt § 5.4 i stadgarna är 2 500 kronor per år.
5. att årsavgiften för stödjande enskilda medlemmar till riksförbundet är 360 kronor per år.

1. Budget 2025 och ekonomisk plan 2026 – 2027

Styrelsen föreslår riksstämman att godkänna inriktning för budget 2026 och 2027.

Eventuella projektanslag kan tillkomma under perioden.

<u>Intäkter</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>
Medlemsavgifter*	5 020 000	8 500 000	8 350 000
Statsbidrag	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Försäljning	250 000	250 000	250 000
Övriga intäkter	1 220 000	1 230 000	1 240 000
Summa intäkter	8 990 000	12 480 000	12 340 000
<u>Kostnader</u>			
Information/service och evenemang	-2 720 000	-3 500 000	-3 500 000
Lokal och administration	-1 925 000	-2 000 000	-2 000 000
Organisation och förvaltning	-355 000	-400 000	-400 000
Personalkostnader	-6 170 000	-6 280 000	-6 350 000
Summa kostnader	-11 170 000	-12 180 000	-12 250 000
Rörelseresultat	-2 180 000	300 000	90 000

Kommentar

Budgetberäkningar för 2026 och 2027 bygger på antagandet om fortsatt medlemstapp med ca 6 000 medlemskap per år och att regeringen inte skär ned ytterligare på statsbidragen. Personalkostnaden omfattar 8 tjänster på kansliet. Ökade kostnader för information/service och evenemang ska täcka fortsatt utveckling av Hembygdsportalen och andra insatser för medlemsnytta.

Mot bakgrund av fler års underskott i verksamheten med minskning av eget kapital, är det viktigt att budgetera för ett visst överskott under kommande år.

§ 12. Information om årets verksamhet

1. Ang. föreningars anslutning till Sveriges hembygdsförbund

Med anledning av frågor som riktats till SHF vill styrelsen påminna om att även de regionala förbundens enskilda medlemmar och stödjande organisationer, enligt stadgarna är medlemmar i Sveriges hembygdsförbund och ska erlägga avgift till förbundet.

2. Förtydligande gällande stödjande och fullvärdigt medlemskap

Det har kommit till styrelsens kännedom att föreningar övervägt att teckna ett stödjande medlemskap i stället för att ansluta sina medlemmar till förbundet som fullvärdiga medlemmar. Det är styrelsens mening att stödjande medlemskap är en medlemsform som syftar till att ansluta organisationer som antingen inte uppfyller villkoren för fullvärdigt medlemskap, till exempel för att verksamheten bedrivs i stiftelseform, eller för att man av olika skäl vill stötta hembygdsrörelsens arbete med kulturarvet. Stödjande medlemskap ska inte betraktas som ett billigare alternativ för hembygdsföreningar som uppfyller villkoren att vara allmännyttiga ideella föreningar.

I det pågående arbetet med att se över organisationen bör förbundet överväga om ett stödjande medlemskap ska inrymma samma serviceförmåner eller begränsas och vilken avgift som då ska gälla.

Styrelsens verksamhetsplan för 2025

Verksamhetsplanen är ettårig och utgår från riksstämmans beslut om strategi för 2024 – 2030. Strategin stödjer sig i sin tur på ändamål enligt stadgar, visionen om En levande hembygd öppen för alla samt den ideologiska grundsynen. Planen behandlas av styrelsen 21 november 2024 och följs upp löpande under perioden. Efter beslut om statsbidrag och fakturering av medlemsavgifter kan planen revideras av styrelsens i april 2025. Riksförbundets aktiviteter publiceras på hembygd.se, i nyhetsbrev och sociala medier.

Uppdraget

Riksförbundet samlar, stödjer och företräder hembygdsrörelsen nationellt.

Verksamhet 2025, sammanfattande beskrivning

Efter besked om minskade statsbidrag från både Naturvårdsverket och Kulturrådet behöver riksförbundet sträva åt ekonomin ytterligare och fokusera på kärnverksamhet och medlemsnytta.

Vi arbetar med organisationsöversyn i samverkan med regionala förbund.

Strategins mål 1

År 2030 ska hembygdsrörelsen vara en självklar och relevant samhällsaktör på lokal, regional och nationell nivå, med medlemsnyttan i fokus.

Verksamhet under året

- Upprätthålla kontakter med berörda myndigheter, institutioner och organisationer och sträva efter att representera hembygdsrörelsen i sammanhang där kulturarv, kulturmiljö, allmän kulturverksamhet och föreningslivets villkor diskuteras. Aktuella frågor under 2025 och framåt är digitalisering och skydd av kulturarv, platsutveckling, samt frågor om föreningarnas förvaltning av byggnader och mötesplatser.
- I information, marknadsföring och övrig kommunikation ska riksförbundet sträva efter att lyfta fram

samhällsnyttan och den kollektiva medlemsnyttan för hela rörelsen av förbundets företrädande arbete på det nationella planet.

- Genom information och kunskapsförmedling på hembygd.se och webinarier stödja lokala föreningars och regionala förbunds arbete med att företräda rörelsen lokalt och regionalt, däribland frågor om skydd av kulturarv och civil beredskap.

Strategins mål 2

Vi ska vara en aktiv och synlig folkrörelse, med många medlemmar som är aktiva lokalt och därmed goda ambassadörer för hela hembygdsrörelsen.

Verksamhet under året

- Genom hembygd.se, nyhetsbrev, sociala medier och bygdochnatur.se, pressmeddelanden och webinarier synliggöra hembygdsrörelsens ändamål, verksamhet och ideella insatser för samhällsnytta och särskilt lyfta föreningarnas betydelse för besöksnäring och platsutveckling.
- Genom marknadsföring, information, samordning med regionala förbund och samarbete med studieförbund erbjuda föreningsutveckling genom Heimbygdametoden, guide för medlemsvärvning, Idéresan samt äldre handledningsmaterial som kan bidra till verksamhetsutveckling i föreningarna.
- Driva Kulturarvet som besöksmål vidare genom webinarier och riktad information för föreningar och nätverk med nationella och regionala aktörer. Förbundet ska även verka för fler regionala utvecklingsprocesser med regional finansiering. Under året samverka med Hushållningssällskapet i satsning på måltidsturism samt med Pilgrim Sverige i satsning på enklare boenden längs lederna.
- Vi medverkar med seminarium på Folk och kultur i februari för att redovisa satsningen Kulturarvet som besöksmål och hembygdsföreningarnas värde för platsutveckling.

Strategins mål 3

Som medlem ska man känna sig delaktig i organisationen lokalt, regionalt och nationellt. Upplevelsen av hembygdsrörelsens gemensamma värden och vi-känslan ska öka.

Verksamhet under året

- En organisationsutredning inleds för att undersöka förutsättningarna för utveckling av förbundet. Utredningen ska resultera i en första rapport till riksstämman 2025 och förbereda förslag till beslut om förändringar i organisationen till riksstämman 2026 i Härnösand. För arbetet finns en projektplan.
- Arbeta för samordning av riksförbundets och de regionala hembygdsförbundens information till medlemmar. En gemensam kommunikationspolicy implementeras med regionala förbund. Policyn ska fungera som stöd för hur förbunden kan bedriva sitt kommunikationsarbete. En kommunikationsplan för riksförbundets aktiviteter förs ut i syfte att förbättra samordning med regionala förbunds kommunikation med medlemmar.
- Fortsatt utveckla kommunikationen med hela medlemskollektivet med 400 000 medlemmar genom att lyfta fram värdet av riksförbundets kollektiva arbete, bl.a. genom webinarier, sociala medier och samordning med regionala förbunds kommunikation.
- Styrelsen ska i dialog med de regionala förbundens styrelser verka för målet att öka delaktighet och vi-känsla där vi gemensamt tar ansvar för hembygdsrörelsen.

Strategins mål 4

Vi ska aktivt och gemensamt bidra till en hållbar samhällsutveckling genom att tillvarata och förmedla äldre kunskaper.

Verksamhet under året

- Betona kulturarvets, kulturmiljöns och föreningslivets värde för en hållbar utveckling av samhället i kontakter med staten och politiken, som i remissyttranden och andra samråd.
- Stödja föreningarnas användande av hembygd.se för publicering av material om äldre tiders bruk och aktiviteter för lärande om hållbar utveckling.
- Med anledning av Byggnadsvårdsåret 2025 särskilt uppmärksamma föreningarnas byggnadsbestånd och i samarbete med läns museer och Svenska Byggnadsvårdsföreningen erbjuda webinarier om regionala och lokala särdrag.
- Förmedla kunskaper genom webinarier om lokalhistoria och natur- och kulturlandskapet för att främja forskningsinsatser och förmedling av lokalhistoria.
- Fortsätta satsningen Kulturarvet som besöksmål och särskilt lyfta fram traditionell matkultur, genom samarbete med Hushållningssällskapet.
- Inleda en långsiktig samverkan med Svenska Arkivförbundet och länsarkivariieföreningen i syfte att stärka bevarandet av föreningarnas arkiv och källmaterial samt stärka relationen mellan föreningarna och arkivinstitutioner, i synnerhet de regionala föreningsarkiven.

Organisationsarbete

1. Finansiering

- Arbeta för ökat statligt organisations- och verksamhetsbidrag
- Undersöka förutsättningar för att få intäkter på Hembygdsportalen
- Bidra till medlemsvärning till regionala förbund och till riksförbundet.

2. Samverkan med regionala förbund

- Arrangera två Verksamhetsforum under året
- Hålla minst 4 ordförandeträffar
- Hålla minst 2 möten med regionala konsulenter
- Erbjud ytterligare möten för administrativt ansvariga
- Påbörja utveckling av gemensamt medlemssystem.

3. Organisationsutveckling

- Arbete efter plan för organisationsutredningen
- Utveckla riktlinjer och rekommendationer för motioner till riksstämman.

4. Styrelsen

- Ledamöter utgör en resurs för arbetsuppgifter och kontakter med regionala förbund och ska vara drivande i arbetet med organisationsöversynen och diskussionen om hembygdsrörelsens framtid.
- Insatser för kompetensutveckling.

5. Kansli/personal

- Insatser för kompetensutveckling inom AI, kriskommunikation och redovisning
- Fortsatt minska beroendet av externa konsulter för ekonomisk redovisning